

Jak pracować z dzieckiem z trudnościami w domu?

CZYTANIE

Czytanie może być ogromną przyjemnością, nawet dla dziecka z trudnościami. Najważniejsze jest wyrobienie odpowiednich nawyków i... czytanie. Już z najmłodszymi dziećmi czytajcie wspólnie jak najwięcej i jak najczęściej. Modne obecnie audiobooki zostawcie sobie na długie podróże samochodem, a w domu sięgajcie po książkę tradycyjną lub e-booki dostosowane do wieku dziecka.

Czytanie może stać się Waszym ulubionym rytuałem w ciągu dnia, szczególnie jeśli macie na co dzień do zrealizowania masę ważnych zadań. Będzie to moment na wyciszenie i budowanie cieplej więzi z Twoim dzieckiem.

Z dzieckiem, które już zna litery, możecie czytać w parach. Jest to świetny trening i zabawa w jednym, a dodatkowo naprawdę miły sposób na wspólne spędzenie chociaż kwadransa razem i bez pośpiechu. Pozwól dziecku wybrać książkę, którą będziecie czytali.

Ze starszym dzieckiem, także z nastolatkiem, umów się na konkretny czas, który powinien zostać poświęcony na trening czytania każdego dnia. Ważne jest, aby dbać o systematyczność oraz – w miarę możliwości – stałą porę. To pozwoli bez niepotrzebnego stresu kształtować pozytywny nawyk, a zarazem będzie formą zorganizowanej pomocy

terapeutycznej. Jeżeli tylko dziecko wyrazi chęć, możecie kontynuować czytanie w parach lub czytanie na raty (raz dziecko, raz dorosły). Koniecznie pamiętajcie o tym, aby rozmawiać o przeczytanych treściach, analizować je i zastanawiać się, jakie wnioski z tego wynikają. Nie ograniczajcie się wyłącznie do lektur szkolnych. Czytanie książek zgodnych z zainteresowaniami dziecka znacznie szybciej przybliży Was do sukcesu.

PISANIE

Przygotowanie do pisania w szkole zaczynamy już z dzieckiem w wieku przedszkolnym.

Do tego pomocne będą:

- zabawy ruchowe, np. rzucanie i łapanie piłek w różnych rozmiarach,
- malowanie pędzlami i palcami na dużych kartach papieru,
- lepienie z plasteliny,
- budowanie z klocków,
- kolorowanie obrazków,
- wyklejanie konturów różnymi materiałami, np. ścinkami tkanin, sznureczkami, kawałkami podartych gazet, bibułką czy watą oraz nawlekanie koralików na sznurek.

Nauczanie wczesnoszkolne to etap większej precyzji ruchów. Możecie kontynuować ulubione zabawy plastyczne z poprzedniego okresu oraz:

- rysować ołówkiem przez kalkę,
- kreślić kształty po śladzie,
- ugniatać papierowe kule jedną ręką,
- uzupełniać niedokończone obrazki,
- odpatrywać ze wzoru,
- układać klocki LEGO,
- przyszywać guziki,
- tworzyć piękne prace z elementów wyciętych po śladzie.

Od klasy czwartej wykorzystujcie nadal aktywności, które znacie z wcześniejszych aktywności na materiale dopasowanym do wieku dziecka.

Przeznaczajcie na trening podobną ilość czasu każdego dnia.

Dzieci w każdym wieku zaproście do pomocy w kuchni, niech ugniatają ciasto na pierogi, lepią kotlety, wycinają i dekorują ciasta i ciasteczka. Róbcie ozdoby do dekoracji

domu na różne okazje z artykułów papierniczych, modeliny, masy solnej lub gliny. Tak samo pracujcie z dzieckiem praworęcznym i leworęcznym.

ORTOGRAFIA

Do opanowania ortografii, ale też do sprawnego uczenia się różnych przedmiotów, potrzebne są dziecku dobrze wykształcone funkcje wzrokowe i słuchowe. Wiele ćwiczeń z tych obszarów możecie z powodzeniem wykonywać w domu, wzmacniając jednocześnie pamięć i koncentrację.

Funkcje wzrokowe

Dzieci w wieku przedszkolnym zachęcamy przede wszystkim do:

- układania puzzli,
- układania klocków typu mozaika,
- układania wzorów np. z patyczków,
- segregowania przedmiotów zgodnie z kluczem, np. od największego do najmniejszego, zgodnie z kolorem lub kształtem,
- szukania brakujących elementów w obrazkach i różnic pomiędzy dwoma ilustracjami.

Starsze dzieci mogą:

- układać historyjki obrazkowe,
- lepić z plasteliny kształty liter,
- wyszukiwać zbiory wyrazów zaczynających się na podaną literę,
- wyszukiwać i skreślać konkretną literę (np. w przeczytanej już gazecie),
- odnajdywać literę w ciągu innych, podobnych (np. ppppgp).
- nadal układajcie geometryczne wzory mozaikowe, kolorujcie mandale wg wzoru.

Młodzież chętnie trenuje poprzez:

- wyszukiwanie różnic w obrazkach,
- wyszukiwanie konkretnych elementów na ilustracji,
- rozwiązywanie płataninek i labiryntów.

Nie zapominajcie o puzzlach, grach ortograficznych i pamięciowych w wersji klasycznej lub elektronicznej, w postaci aplikacji na tablet i smartfon.

Funkcje słuchowe

Okres przedszkolny bardzo sprzyja rozwijaniu funkcji słuchowych u dzieci i należy koniecznie to wykorzystać. Zadbaj o to, aby razem z dzieckiem:

- śpiewać dużo piosenek,
- uczyć się na pamięć prostych wierszyków,
- grać na różnych instrumentach (zwykły bębenek albo dzwonki to świetna zabawa i trening w jednym), wystukujcie na zmianę rytmy do powtórzenia, nauczcie się grać prostą melodię,
- zwracać uwagę dziecka na spacerze na to, co słycać dookoła – może będzie to świergot ptaków, a może karetka na sygnale albo duży samochód ciężarowy,
- odgadywać źródło pochodzenia dźwięku – opracujcie własną zgadywanke, na przykład bawiąc się butelkami po wodzie wypełnionymi grochem,
- nie zapominajcie o starej zabawie w „głuchy telefon” i szeptaniu sekretów na ucho.

Dzieci na początku edukacji szkolnej na pewno:

- zainteresują się bajkami poprzez uważne słuchanie bajki, a potem opowiadanie jej treści, wspólna rozmowa na ten temat świetnie kształtują uwagę słuchową, koncentrację oraz umiejętność płynnego wypowiedzenia się,
- bawcie się słowami, wyszukując w otoczeniu przedmioty na daną głoskę,
- dzielcie wyrazy na sylaby lub głoski krótkie słowa i próbując złożyć je w całość,
- nadal trenujcie rytmiczne zabawy z różnymi instrumentami.

Etap po klasie trzeciej to dobry czas na bardziej zaawansowane zabawy głoskami i wyrazami:

- grajcie w węża słownego – jedna osoba podaje wyraz, a potem każdy z graczy na zmianę wymyśla następny zaczynający się ostatnią głoską poprzedniego wyrazu,
- twórzcie różne słowa zaczynające się na daną sylabę,
- porównujcie długości wyrazów,
- wymyślajcie rymy i rymowanki,
- słuchajcie audiobooków i rozmawiajcie na temat ich treści,
- szukajcie wspólnie wyrazów ukrytych w innych wyrazach (np. adres – dres, kapusta – pusta – usta),

- podawaj dziecku do zapamiętania szeregi tematyczne, np. nazwy owoców – na początek trzy, a następnie cztery, pięć itp., wydłużając ciąg w miarę zapamiętywania słów przez dziecko.

Młodzież zachęcaj do:

- rymowania, podając wyraz, do którego ma znaleźć rym,
- ułożenia wierszyka z podanych np. sześciu wyrazów (może być bardzo humorystyczny),
- dzielenia długich wyrazów na sylaby (np. krakowiaczek, klawiatura),
- głoskowania długich wyrazów, aby dziecko mogło je połączyć w całość, np. e-n-c-y-k-l-o-p-e-d-i-a,
- głoskowania podawanych całych słów (matematyka, kalambury, szerszenie itp.).

LICZENIE

Matematyka może być ciekawa, o ile dobrze przygotujemy dziecko do liczenia. Obejmuje to nie tylko same cyfry i proste działania, ale wiele innych elementów – od tego, która ręka to prawa, a która lewa, do tego, czy waleczek ulepiony z plasteliny może stać się kulką i odwrotnie. Wymaga to od dziecka wielu ćwiczeń w formie zabaw i dużo powtórzeń.

Dziecko w wieku przedszkolnym

Trenujcie orientację w schemacie ciała i przestrzeni. Dziecko musi wiedzieć, gdzie znajdują się konkretne części ciała u niego i u innej osoby oraz co jest nad nim, co pod nim, a co znajduje się obok.

Ćwiczenia, jakie możesz wykonywać z dzieckiem:

- pytaj dziecko często o rzeczy dookoła niego i ich umiejscowienie, zarówno w domu, jak i na spacerze,
- przeliczajcie różne przedmioty, zaczynając od paluszków dziecka, na bułkach przyniesionych ze sklepu kończąc,
- bawcie się w przelewanie wody do różnych pojemników i przesypywanie kaszy,
- wykonujcie prace z plasteliny i mas plastycznych, np. masy solnej,
- kształtujcie orientację w czasie, nazywając pory dnia (np. rano jemy śniadanie),
- segregujcie przedmioty z podziałem na kształt, kolor lub wielkość, wybierając rzeczy podobne pod tym względem lub układając np. od najmniejszego do największego.

Dziecko w młodszym wieku szkolnym

Kontynuujcie zabawy z plasteliną. Lepienie pierogów lub wycinanie ciasteczek foremkami to też dobry trening. Liczcie wszystko, co Wam przyjdzie do głowy:

- dodawajcie do siebie długopisy i kredki, jabłka i pomarańcze albo przybory do czesania włosów,
- używajcie patyczków do liczenia tak długo, jak dziecko potrzebuje z nich korzystać
- nie zabraniaj liczenia na palcach przy odrabianiu zadania domowego,
- trenujcie nadal orientację w schemacie ciała (także prawo-lewo), przestrzeni (nad, pod, obok) i czasie (rano, południe, wczoraj, pojutrze, w maju itp). Sprawdź w internecie, jak nauczyć dziecko tabliczki mnożenia na palcach.

Przy użyciu linijki lub miarki wykonujcie rozmaite pomiary:

- mierzcie długości przyborów szkolnych, szerokość zeszytów, wymiary mebli w pokoju dziecięcym,
- ćwiczcie pisanie cyfr i wykonywanie prostych obliczeń, kreśląc palcem na tacy z kaszą,
- korzystajcie z edukacyjnych gier matematycznych i grajcie w karty,
- zadawajcie sobie zagadki logiczne, np. co jest kłujące i żyje w lesie, albo co jest z wierzchu twarde, w środku płynne i ma żółte serduszko?

Dziecko w starszym wieku szkolnym i młodzież

Myślenie matematyczne kształtuje się do dwunastego roku życia. Dlatego też wszelkie zabawy matematyczne i eksperymenty należy powtarzać do tego momentu, do którego są potrzebne.

Nadal przydadzą Wam się:

- różnego rodzaju gry, np. w karty,
- wymyślanie zagadek dla drugiej osoby, np. myślę o przedmiocie, który jest płaski, prostokątny i znajdziesz go u nas w domu, lub myślę o zwierzęciu, które ma futro i mruczy. Jeżeli jest więcej niż jedna poprawna odpowiedź na zagadkę, przedyskutujcie je wszystkie,
- powtarzajcie tabliczkę mnożenia i niezbędne do zapamiętania wzory,

- sprawdźcie styl uczenia się dziecka i zastanówcie się, czy lepiej rapować do rytmu dwa razy dwa równa się cztery, czy może wyrysować równania kolorowymi pisakami,
- używajcie mapy do znajdowania różnych punktów i bawcie się w przewodnika – wyznaczcie cel i ustalajcie trasę dotarcia do niego,
- pobierzcie na swój smartfon lub tablet jedną z wielu dostępnych aplikacji matematycznych lub gier logicznych i wyznaczcie konkretny limit czasowy na korzystanie z nich w ciągu dnia,
- sporządźcie domowy plan zajęć i opiszcie dokładne pory wykonywania różnych czynności,
- sprawdzajcie (najpierw wspólnie, a potem pod dyskretnym nadzorem rodzica) poprawność realizacji planu.